

24 februari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden.

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus (hierna ook: 'de Congregatie'),
juridisch adviseur: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 juni 2014.

Op 5 augustus 2014 is op de griffie een inhoudelijke reactie binnengekomen van mr. R.P. Baetens.

Op 30 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de klacht is behandeld en waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en hij heeft zijn standpunt toegelicht. Klager werd bijgestaan door mr. Van Duyneveldt-Franken. Namens de Orde is verschenen de heer [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus. Hij werd bijgestaan door mr. Baetens.

Op 16 december 2014 is een emailbericht met bijlagen binnengekomen van mr. Van Duyneveldt-Franken.

Door mr. Baetens is van de gelegenheid daarop zijn reactie te geven, geen gebruik gemaakt.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Nadat klager weer thuis was komen wonen na zijn verblijf in het juvenaat [naam] stortte hij zich op het verzamelen van postzegels. Zo kwam hij in contact met aangeklaagde, die in het bejaardentehuis op ongeveer vijf kilometer afstand van klager woonde. Omdat aangeklaagde lange tijd missionaris was geweest, ontving hij veel post uit het buitenland. Klager zocht hem daarom dikwijls op om buitenlandse postzegels te kunnen krijgen. In totaal

is klager een keer of tien bij aangeklaagde op bezoek geweest. Er ontstond daarmee een vriendschappelijke relatie tussen beide. Op enig moment, klager denkt dat dit in 1965 of 1966 was, kwam klager weer bij aangeklaagde op bezoek. Aangeklaagde deed toen voor het eerst de deur op slot zodat klager niet naar buiten kon. Aangeklaagde kleepte zich uit en klager moest hetzelfde doen. Vervolgens moest klager aangeklaagde aftrekken. Na afloop heeft klager kans gezien weg te vluchten en hij is daarna nooit meer teruggegaan naar aangeklaagde.

2.2. Na eerder misbruik waarbij de ouders van klager hem niet geloofden, durfde klager dit al helemaal niet meer thuis te vertellen. Hij was bang voor een draai om zijn oren. Doordat klager er met niemand over kon praten, liep hij met zijn ziel onder zijn arm.

Klager is inmiddels 37 jaar getrouwd. Hij heeft de gebeurtenissen uit zijn jeugd al vroeg aan zijn vrouw verteld, maar heeft tot op de dag van vandaag niet alle details aan haar durven vertellen. Daar schaamt hij zich te veel voor. Klager heeft altijd veel gedroomd over het misbruik. Wel is het wat naar de achtergrond gegaan, maar het is nooit verdwenen. In zijn werkende leven heeft klager er weinig last van gehad omdat er niet over gesproken werd. Door de komst van de Commissie Deetman is alles weer in alle hevigheid teruggekomen. En ook op dit moment heeft klager weer veel last van dromen. Klager heeft ook al eerder, in 2010, een klacht ingediend.

2.3. Het doel van deze Procedure is voor klager dat hij zijn verhaal kwijt kan en dat hij daarmee de gebeurtenissen uit zijn jeugd hoopt te verwerken.

3. De reactie

Mr. Baetens heeft in zijn reactie, namens de provinciaal overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus, bevestigd dat aangeklaagde bij leven lid was van voornoemde Congregatie. Vanaf 15 december 1964 tot zijn overlijden woonde aangeklaagde inderdaad in het bejaardentehuis in [plaats]. Hetgeen klager als verwijt naar voren heeft gebracht, kan door de provinciaal overste niet worden bevestigd of ontkend. De aangeklaagde kan daarover immers niet meer worden gehoord en in de archieven van de Congregatie is niets dan goeds over aangeklaagde bekend. Noch bij de Congregatie, noch bij de Commissie Deetman zijn eerdere meldingen of klachten over aangeklaagde ontvangen. Verder ontbreekt algemeen en specifiek steunbewijs ter ondersteuning van deze klacht. Mr. Baetens heeft zich, gelet op het voorgaande, op het standpunt gesteld dat de klacht niet gegrond kan worden verklaard louter en alleen op basis van de verklaring van klager zelf, waarmee natuurlijk niet wordt betoogd dat het door klager gestelde onwaar zou zijn. De verklaring van de echtgenote van klager is naar de mening van mr. Baetens te algemeen, nu zij wel de naam van aangeklaagde heeft genoemd, maar niet het seksueel misbruik specifiek heeft omschreven.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het verstrijken van de tijd en het overlijden van aangeklaagde, zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat klager aangeklaagde eenmalig heeft moeten aftrekken. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft geschreven en ter zitting heeft toegelicht. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van een vriend van klager, de heer [naam], waaruit blijkt dat klager tegenover hem heeft verteld over het (volgens hem verdergaand) seksueel misbruik door aangeklaagde. Ook heeft mevrouw [naam] een verklaring opgesteld over de seksuele handelingen die klager gedwongen werd te verrichten. Voor de Klachtencommissie is aannemelijk dat klager aan deze personen (ruim) vóór 2010 zijn verhaal heeft verteld. Verder heeft ook de echtgenote van klager (getrouwd sinds 1974) in haar verklaring aangegeven dat zij al sinds lange tijd op de hoogte is van het seksueel misbruik door aangeklaagde dat haar man is overkomen.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een vertrouwenspositie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik ongeveer veertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 24 februari 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.